

Emili Bayo

L'assassí independentista d'Horta

(Traducció del castellà per al diari *El Punt Avui*)

Senyor director,

Jo soc un bon barceloní. I no ho dic només perquè pagui els meus impostos, creui els carrers pels passos de vianants i no em pixi per les raconades... Ho dic perquè me'n sento. No m'atreviré a definir-me com a ciutadà exemplar, perquè la modèstia no m'ho permet i tots tenim les nostres coses. Això de parlar català, sense anar més lluny... mai no m'hi he acabat de decidir, en part perquè no me n'ha calgut, però miro allò del *Polònia* tan graciós que fan a TV3 i a vegades... en fi, que ho entenc tot. El cas és que em sento part d'aquest país i estimo aquesta ciutat, la meua ciutat. Per això em dol veure-la tan desnaturalitzada, tan sense identitat, tan ocupada per intrusos de tota mena i oportunistes arribats de qualsevol racó del món, mentre joves com el meu fill, el Gabriel, tot un graduat en estudis d'Arquitectura per la Universitat Politècnica de Catalunya, ha de guanyar-se la vida fent fotocòpies en un despatx d'arquitectes de Friburg. Li sembla just, això? A començaments del segle xx, un avantpassat meu va arrossegar la seva misèria des d'un poble de Còrdova fins a una barraca del barri d'Horta i es va llogar de mosso per a una constructora, generant així una llarga estirp de manobres i guixaires (ben bé puc afirmar que hem con-

tribuït aplicadament en la construcció d'aquesta Barcelona d'avui en dia) que ha culminat en un servidor, un home baixet i de pell fosca, bona persona i aparellador amb una reputació impecable. Per a un treballador infatigable com jo, educat en l'esforç i l'afany de superació, no és fàcil imaginar el futur del meu dissortat hereu, un bon noi, un alumne exemplar, un graduat amb un expedient de matrícula d'honor, que ha hagut d'emigrar a terres més civilitzades, forçat per la cobdícia d'uns i la ineptitud d'uns altres.

Les coses no van bé, prou que ho veig... Crisi, contaminació, corrupció, canvi climàtic... (al diccionari, la lletra C és plena de merda; o caca, per ser més precisos). Només cal llegir el diari d'un dia qualsevol per tenir una llista de totes les barbaritats que es cometen al planeta. Però jo, que sempre vaig veient arreu ampolles mig plenes, m'he anat consolant amb el convenciment d'habitar a la millor ciutat del món. O això em pensava. Fins fa poc.

Des de fa vint-i-dos anys visc en una vella casa del barri d'Horta, a la Barcelona humil, la civilitzada, la de nenes saltant a corda i bars amb olor de fregits, voluntàriament allunyat del tràfec i el soroll, lluny de l'altra, la Barcelona histèrica i caríssima que ens venen des de la televisió com un model universal. M'estalvio d'anar al centre tant com puc per evitar aquest tuf de ciutat *pija* que sembla que tant sedueix els turistes i me'n ric dels escàndols dels borratxos a la Barceloneta i de les festes de gent maca a Pedralbes i dels embussos de la Diagonal i de les putes de les Rambles... perquè fins ara res m'ha destorbat de viure tranquil·lament en el meu barri i seure en una terrassa de la plaça d'Eivissa a prendre diàriament el meu vermut amb anxoves i olives, expressió màxima d'una vida regalada que el meu avantpassat cordovès ni tan sols va arribar a imaginar.

Però ja se sap que els temps canvien. Encara que no sempre per a bé. Primer, com aquelles formigues

que exploren el terreny abans d'avisar el gruix del seu exèrcit, van aparèixer uns pocs japonesos amb els seus somriures postissos i les seves càmeres Nikon. Després onades d'estudiants estrangers que van emplenar tots els pisos de lloguer barat i que van decidir que la festa no era a París, sinó als carrers d'Horta. Més tard, uns quants autocars atapeïts de jubilats de pell lletosa i accents incomprensibles... Què collons se'ls hi havia perdut? Ens va fer gràcia una temporada, ens en fotíem, poc conscients que allò només era l'avançada de la invasió més bàrbara de la història universal. I ara, esclar, no hi ha manera d'aturar-ho. Com els dius als estudiants que s'ha acabat la festa? I als nòrdics, que tanta llum solar els cremarà la pell? I als marroquins, que ja no hi ha més feina? I als sud-americans... En fi, que alguna cosa havia de passar.

I el que ha passat, ja s'ho pot imaginar, soc jo. Vaig pensar que abans que el barri, com ja havia succeït a la resta de la ciutat, esdevingués un enorme aparador, un parc temàtic gegantí, un bar inacabable... calia fer alguna cosa, oferir una resposta contundent, enviar al món sencer un missatge que posés les coses al seu lloc. La primera va ser una sueca, una vella contundent que segur que havia estat una bellesa imponent trenta o quaranta anys enrere. Em va semblar tot un símbol d'aquell turisme antic dels anys seixanta, el moment que va començar a espatllar-se tot. La donassa escandinava s'havia plantat davant l'entrada del parc del Laberint a una hora absurda per als costums locals: les set del matí. Potser no tenia culpa de ser matinadora o de viure en un país que funciona amb un horari de gallines, pobra, però vaig trobar-la allà, sola, fotent-se de fred, preguntant-se a quina hora apareixeria la persona que li havia de permetre l'accés, i em va semblar una bona manera de començar el meu projecte de recuperació del barri. Vaig agafar el tub metàl·lic que sostenia el cartell amb

unes quantes normes de civisme i vaig obrir-li el cap. Sense pensar-hi gaire. Sense ràbia ni rauxa. Només un rigorós sentit del deure. Dotze cops, exactament. Em vaig entretenir a fer-li un parell de fotos amb el mòbil i vaig esperar mig amagat fins que un parell de corredors matinals em van fer el favor d'aparèixer-hi i trobar el cadàver. Després em vaig barrejar entre els curiosos i vaig escoltar els comentaris, gaudint del moment, mentre la policia, com sempre, es feia esperar.

De seguida vaig notar que els mossos arribaven a l'entrada del parc de mala lluna. Potser aquella trucada els havia agafat al límit del canvi de torn o els havien anunciat una nova retallada de sou o aneu a saber... A més, amb aquell menyspreu tan típic del centre cap a la rogalia, suposo que li van encolomar la investigació al policia més tanoca de tot el cos de Mossos d'Esquadra, el sergent Verat, amb la seva carota de peix blau. El cas és que va començar a preguntar als primers babaus que hi va trobar, fins i tot a alguns que acabaven d'arribar-hi i no en sabien res de res. En canvi, a mi, que podia fer-li una crònica detallada de tot el que havia passat, em va prendre per un xerraire oportunista amb ganes de notorietat i se'm va espolsar del damunt amb un comentari d'allò més ofensiu: que deixés de tocar-los els ous, em va ordenar. Tot seguit, allà, davant meu, se li va acudir dir aquella carallotada de l'assassí independentista perquè sobre les rajoles del terra, tot just damunt del cap de la vella assassinada, hi havia una taca de sang com un esborrall corb que a aquell creí li va semblar una barretina, i tots els periodistes que havien ensumat que es tractava d'un cas que portaria cua van prendre'n bona nota i el van batejar ràpidament com «l'assassí independentista d'Horta». Allò era estúpid, per descomptat, perquè a mi la política mai no m'ha fet ni fred ni calor i si hagués de triar alguna independència seria només la del meu barri, però vaig pensar que

eren coses del moment, que tot s'aclariria i que tard o d'hora els barcelonins acabarien comprenent el miracle que estava a punt de produir-se al barri.

Quan dues setmanes després, de matinada, a la mateixa plaça d'Eivissa, el centre neuràlgic del món, em vaig carregar amb dotze cops de bastó aquell matalot de dos metres d'alçada i pèl-roig pensant-me que era holandès o islandès o noruec, les coses van sortir definitivament de mare. Els periodistes no van deixar de fixar-se en el mateix esborrall sangonós que vaig deixar quan vaig bellugar el cos (la suposada barretina) i una televisió va fer un primer pla d'un cartell de la coalició independentista de les darreres eleccions que hi havia a pocs metres del cadàver i en el qual jo ni m'havia fixat. Per acabar-ho d'adobar, el tio va resultar que era madrileny i treballava d'inspector d'Hisenda. El crim va obrir tots els noticiaris i va acaparar totes les portades de l'endemà. Tertulians d'aquests que saben de tot asseguraven que l'assassí independentista d'Horta havia endegat una croada contra els poders opressors de l'Estat espanyol i que el seu exemple podia ser l'espoleta que produís la detonació definitiva i bla, bla, bla...

Ni independència ni hòsties. Jo havia intentat desfer l'equívoc parlant la mateixa nit del crim amb el sergent Verat. Li vaig explicar que, si hi havia trobat aquella taca de sang damunt del cap dels dos cadàvers, era senzillament perquè el criminal havia arrossegat els cossos una mica i que farien bé de pensar per què li havia calgut fer aquella maniobra. La resposta no podia ser més evident: en les dues ocasions els cossos havien estat moguts perquè la llum del fanal més proper arribés directament a la cara de les víctimes. Però aquell inútil anava fent que sí amb el cap com si m'escoltés, però ves a saber què apuntava a la llibreta, potser la llista de la compra que li havia encarregat la senyora... Li vaig suggerir que segur que l'assassí havia pres fotos del cadàver

de la víctima i ell anava fent que sí fins que es va cansar de mi i em va deixar amb la paraula a la boca. Llavors jo ja havia penjat les fotos que es farien tan famoses a Instagram, en un compte sense identificació, però vaig haver de fer una trucada anònima a una comissaria perquè aquells negats se n'assabentessin.

Mentrestant, esclar, les xarxes socials i els fòrums d'Internet es van incendiar. S'hi podia llegir de tot: crítiques furibundes, comentaris entenimentats, insults indiscriminats i barroers, defenses apassionades, acudits cruels... Per descomptat, els periodistes s'hi van posar les botes: mentre uns qualificaven els crims com una «inacceptable mostra d'intolerància» i «d'atac a la convivència i la democràcia», els altres parlaven de «gest alliberador» i d'un «lideratge combatiu», i suggerien que aquell era el camí que acabarien prenent els esdeveniments si el govern central no escoltava raons i s'asseia a negociar amb les forces independentistes. Per a uns, jo era un boig, un monstre, el mateix dimoni; per a d'altres, un model de ciutadà carregat de motius, un il·luminat, el messiès que marcava el camí. Uns tercers criticaven que s'hagués endegat una discussió d'aquest estil i afirmaven que tot plegat era el símptoma d'una societat decrepita i malalta, que obria a l'escenari públic un debat corrosiu i amoral, que palesava la decadència d'un model social. Per descomptat, els partits es van afanyar a desqualificar rotundament els crims, però alguns dels polítics de segona fila no s'estaven de comentar amb la boca petita que estaven encantats amb tot aquell merder, que escalava l'electorat d'una i altra banda i que en el fons estava servint per amagar la ineptitud, la corrupció i tots els veritables problemes del país, com ara el drama del Gabriel, el meu fill estimat.

De manera que vaig voler aclarir-ho tot amb una tercera víctima. Havia de fer sentir d'una vegada la meua veu. Clara i contundent. Com a escenari, vaig triar el carrer

d'Aiguafreda, un altre dels racons més coneguts del meu barri, un carreró de cases baixes i antigues, amb empedrat molt vell i on encara es poden veure restes dels antics safareigs on les rentadores del segle XIX feien la bugada per als senyorets de les cases riques. Un lloc amb caràcter, que defineix la identitat proletària de la barriada. Per evitar més lectures interessades, vaig escollir la víctima amb molta cura i, després de molts dubtes i d'estudiar diversos candidats, em vaig decidir per un pakistanès que venia roses als turistes i parlava un català d'acadèmia, tot un exemple d'integració, ben mirat. Em va semblar que la tria definia prou bé el meu propòsit. Després de rebentar-li el crani amb dotze cops de garrot, el vaig arrossegat quasi dos metres perquè ningú no tingués la temptació de confondre la taca de sang amb una barretina. Vaig deixar l'arma del crim al costat del cadàver sense netejar les ditades i vaig trucar a la policia.

«Ara sí que m'hauran d'escoltar», em vaig dir. Però tampoc. Quan va arribar l'exèrcit de mossos, ja s'havia format una munió de gent al voltant del cadàver i hi havia tota una manifestació plena d'estelades i crits d'independència. Cinc candidats es van autoinculpar del crim abans que cap mosso es dignés a dirigir-me la paraula. «Les empremtes del bastó confirmaran que jo soc l'autor d'aquest assassinat», vaig dir-li al sergent Verat, que ni tan sols em va reconèixer de la conversa anterior. Però l'home, suposo que cansat d'escoltar les invencions de tots aquells pirats amb vocació de màrtirs, em va donar una ullada desganada, li va semblar que la meua pell morena no encaixava amb el retrat que s'havia fet de l'assassí i em va repetir que deixés de tocar els ous, com si els seus genitals constituïssin un dels principals focus d'atracció turística de la ciutat.

Un altre mosso va escoltar amb la mateixa desgana la meua declaració, me la va fer signar i amb això va donar per tancat l'assumpte. Per matar l'estona, mentre

esperaven el jutge, em va fer saber que la superfície del bastó que havia triat per al crim era massa rugosa, de manera que no en podrien obtenir cap empremta digital. Per si no n'hi hagués prou, va resultar que el cop de garrot a la nuca del pakistanès no l'havia deixat sec de manera instantània. El cabró havia tingut temps de posar-se la mà dreta a la nuca, on els dits se li havien impregnat de sang abans de deixar sobre l'empedrat la marca de quatre línies vermelles i paral·leles, detall que jo no havia arribat a veure perquè havia quedat ocult sota les roses que l'home carregava. Quan un policia va recollir les flors i va deixar a la vista les quatre barres de sang, el deliri va esclatar entre la concurrència, que va iniciar espontàniament el cant d'*Els Segadors* mentre una floració d'estelades emergia per tots els racons dels carrers adjacents.

Des d'aleshores, tot just ara fa dos dies, els diaris d'arreu del món han publicat reportatges qualificant l'assassí d'heroi popular o de bèstia sense escrúpols i han deixat constància de la concentració espontània de milers de simpatitzants, que han pelegrinat des de tots els racons de Catalunya i que han pres possessió definitivament del barri. A part de joves fent onejar estelades, els carrers s'han emplenat de periodistes provinents de racons del planeta que ni tan sols sabia que existissin i de càmeres de televisió de països estranys, i fins i tot l'ajuntament s'ha afanyat a obrir una nova línia d'autobusos perquè els creueristes que arriben al port de Barcelona puguin desplaçar-se còmodament a la plaça d'Eivissa a conèixer de primera mà els espais on actua l'assassí independentista d'Horta. Les botigues venen samarretes amb fotos de les meves víctimes, tasses amb el meu malnom i garrots de fusta amb la inscripció «Record d'Horta». Els indrets on s'han produït els tres crims ja surten a totes les rutes europees de crims famosos, ara tan de moda.

Mentrestant, la plaça d'Eivissa està les vint-i-quatre hores del dia a petar de bàrbars provinents d'arreu del món, als bars i les terrasses els preus s'han quintuplicat i no hi ha manera de trobar una cadira per seure civilitzadament a fer un vermut.

Diu el Gabriel que Friburg és una ciutat tranquil·la i que no em costaria gens ni mica trobar-hi feines d'aparellador. Però sé que no serà el mateix. Friburg mai no serà Horta. Qui voldria matar per una ciutat on em diuen que ni tan sols ha arribat el refinament i la sofisticació cultural de les olives farcides d'anxova?